

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ**

Αθήνα 18 Οκτωβρίου 2005

Αριθ. Πρωτ. 3387/Γνωμ. 10

Προς
Το Υπουργείο Δικαιοσύνης
Γεν.Δ/ση Σωφρ.Πολιτικής
Διεύθυνση Σωφρ.Αγωγ.Ενηλίκων
ΤΜΗΜΑ 1^ο

Σχετ.: υπ'αριθ.74377/5/6-9-2005 έγγραφό σας

Σε σχέση με τα διατυπούμενα, στο υπ'αριθ.12989/20-7-2005 έγγραφο του Προϊσταμένου Διεύθυνσης της Δικαστικής Φυλακής Λάρισας, ερωτήματα, για τον τρόπο ευεργετικού υπολογισμού των ημερών της εκτιομένης ποινής των καταδίκων και υποδίκων, που φοιτούν στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, η γνώμη μας είναι η εξής :

Με το άρθρο 5 παρ.1 του Ν.2525/1997, ορίστηκε ότι, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών, μπορεί να ιδρύονται Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, για εγγραφή και φοίτηση σε αυτά των νέων που έχουν υπερβεί το 18^ο έτος της ηλικίας τους και δεν έχουν συμπληρώσει την υποχρεωτική εννεάχρονη εκπαίδευση και ότι στους αποφοίτους των Σχολείων αυτών χορηγείται απολυτήριο τίτλος ισότιμος προς το απολυτήριο του Δημοτικού ή του Γυμνασίου κατά περίπτωση. Η χρονική διάρκεια των προγραμμάτων σπουδών των Σχολείων αυτών, ορίστηκε, σύμφωνα με την

εκδοθείσα, προς τούτο, υπ' αριθ.2373/16-7-2003 (ΦΕΚ 1003 Β' της 22-7-2003) απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (άρθρα 2 και 6 αυτής), σε 18 μήνες και χωρίζεται σε δύο εννεάμηνες διδακτικές περιόδους, Α και Β. Η έναρξη και η λήξη των διδακτικών αυτών περιόδων, οι σχολικές εορτές και αργίες και οι διακοπές, ορίζονται σύμφωνα με όσα ισχύουν, στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, αντιστοίχως.

Παραλλήλως προς την ανωτέρω νομοθετική πρόβλεψη και σε εναρμόνιση προς αυτήν, στο πλαίσιο όμως της υποβοήθησης των κρατούμενων προς απόκτηση ή συμπλήρωση εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων, με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 8 του άρθρου 35 του ισχύοντος Σωφρονιστικού Κώδικα (Ν.2776/1999) ορίστηκε, αφενός μεν να λειτουργεί μέσα στο Κατάστημα Κράτησης, όπου είναι δυνατόν, μονοθέσιο δημοτικό σχολείο υπαγόμενο στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και να οργανώνονται, από το Συμβούλιο Φυλακής, με τη συνεργασία αρμοδίων φορέων, προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης, μαθητείας ή εξειδίκευσης και αφετέρου, ότι «Σε περίπτωση επιτυχούς αποπεράτωσης ολοκληρωμένου κύκλου σπουδών τρίμηνης τουλάχιστον διάρκειας, ο κρατούμενος δικαιούται να τύχει ευεργετικού υπολογισμού ημερών ποινής κατά τις προϋποθέσεις του άρθρου 46 του παρόντος».

Ορίζει δε το άρθρο τούτο, στις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 αυτού, ότι : α) κρατούμενοι που απασχολούνται σε πρόγραμμα επαγγελματικής εκπαίδευσης ή κατάρτισης, μπορεί να τύχουν ευεργετικού υπολογισμού ημερών ποινής μετά από πρόταση του Συμβουλίου Εργασίας Κρατουμένων και απόφαση

του αρμοδίου δικαστικού λειτουργού, β) ότι για τους μεταξύ αυτών υποδίκους, οι ημέρες που έχουν υπολογιστεί ευεργετικά θα λαμβάνονται υπόψη μόνο στην περίπτωση καταδίκης τους, από την ημερομηνία έκδοσης της οριστικής καταδικαστικής απόφασης και γ) ότι ο ευεργετικός αυτός υπολογισμός ημερών ποινής για καταδίκους και υποδίκους (οι ειδικότερες ρυθμίσεις του οποίου καθορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης), δεν μπορεί να υπερβαίνει, κατ'ανώτατο όριο, τις δύο ημέρες εκτιτέας ποινής για κάθε ημέρα απασχόλησης σε προγράμματα ή σπουδές, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 35.

Ακολούθως, με Υπουργική Απόφαση και Προεδρικά Διατάγματα που εκδόθηκαν, αφενός μεν αποφασίστηκε η ίδρυση Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας στις Φυλακές Λάρισας και, αφετέρου, καθορίστηκε ο (ευεργετικός) υπολογισμός της εκτιομένης ποινής για την κάθε ημέρα φοίτησης του κρατουμένου σε τέτοιο Σχολείο.

Ειδικότερα, με την υπ'αριθ.390/3-2-2004 Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. 286Α' της 10ης Φεβρουαρίου 2004, αποφασίστηκε η ίδρυση, από το σχολικό έτος 2003-2004, Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας για τον νομό Λάρισας, στις Φυλακές Λάρισας και με το Π.Δ. 107 της 27-4/16-5-2001 (Φ.Ε.Κ. 97Α') και ειδικότερα με το άρθρο 1 παράγραφος 1, εδάφιο θ' αυτού, όπως το εδάφιο θ' προσετέθη με το Π.Δ.75/4-5-2005, που δημοσιεύθηκε στο Φ.Ε.Κ. 114Α' της 16ης Μαΐου 2005, ορίστηκε ότι κάθε ημέρα φοίτησης σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας για απόκτηση τίτλου υποχρεωτικής Εκπαίδευσης, τα

οποία λειτουργούν σε οποιοδήποτε Σωφρονιστικό Κατάστημα Κράτησης Ενηλίκων ή Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων, υπολογίζεται ως δύο (2) ημέρες εκτιομένης ποινής.

Με τα δεδομένα αυτά, επί των τιθεμένων, δια του ανωτέρω εγγράφου του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης της Δικαστικής Φυλακής Λάρισας, ερωτημάτων, εάν δηλαδή, για τους κρατούμενους που παρακολουθούν Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, ο ευεργετικός υπολογισμός ως δύο ημέρες εκτιομένης ποινής :

1) θα αφορά μόνο τις ημέρες παρακολούθησης των μαθημάτων ή ολόκληρη τη σχολική περίοδο (από μηνός Σεπτεμβρίου έως μηνός Ιουνίου) ημερολογιακώς,

2) εάν ο ευεργετικός αυτός υπολογισμός θα υπολογιστεί αναδρομικώς από μηνός Σεπτεμβρίου 2004 έως μηνός Ιουνίου 2005 ή από την ημερομηνία δημοσίευσης του ως άνω Π.Δ.75/2005 στο Φ.Ε.Κ.114Α' της 16-5-2005 και

3) εάν η κάθε ημέρα φοίτησης στο ανωτέρω Σχολείο θα υπολογιστεί (ευεργετικώς) ως δύο ημέρες εκτιομένης ποινής, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος (διετία) ή μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου (ένα έτος), ή για κάθε μήνα (φοίτησης), όπως γίνεται και με τους υπολοίπους εργαζομένους κρατούμενους, η γνώμη μας είναι η ακόλουθη :

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35 παράγραφος 8 του Ν.2776/1999 (Σωφρονιστικού Κώδικα) και του άρθρου 1 παρ.1, εδαφ.θ' του Π.Δ.107/2001 (όπως το εδάφ.αυτό προσετέθη με το άρθρο 1 του Π.Δ.75/ 2005), που ρυθμίζουν το, υπό κρίση, θέμα, ο ευεργετικός αυτός υπολογισμός (ως δύο ημέρες εκτιομένης ποινής) κάθε ημέρας φοίτησης κρατούμενου σε Σχολείο Δεύτερης

Ευκαιρίας, που λειτουργεί σε Σωφρονιστικό Κατάστημα Κράτησης Ενηλίκων ή σε Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων :

α) αφορά μόνο τις ημέρες φοίτησης και όχι ολόκληρη τη σχολική περίοδο ημερολογιακώς και

β) ο κρατούμενος θα τύχει του ευεργετικού τούτου υπολογισμού ημερών ποινής (για όσες ημέρες φοίτησε στο Σχολείο αυτό), μετά την επιτυχή αποπεράτωση του ολοκληρωμένου κύκλου σπουδών του ως άνω Σχολείου, η χρονική διάρκεια του Προγράμματος σπουδών του οποίου είναι (ως προελέχθη) 18 μήνες και χωρίζεται σε δύο εννεάμηνες περιόδους Α και Β.

Η άποψη αυτή ενισχύεται και από τη διαπίστωση ότι, όπου ο νομοθέτης θέλησε, ρύθμισε το θέμα κατά διαφορετικό τρόπο, όπως στην περίπτωση του εδαφίου η' του άρθρου 1 παράγραφος 1 του, ως άνω, Π.Δ.107/2001 (όπως το εδάφιο τούτο προσετέθη με το άρθρο 1 παράγραφος 2 του Π.Δ.333/2003, Φ.Ε.Κ.285 Α'/12-12-2003), η οποία αφορά τη «Φοίτηση των, κατά την έννοια του άρθρου 12 του Ν.2776/1999, νεαρών κρατουμένων, καθ'όλη τη διάρκεια του διδακτικού έτους, μη εξαιρουμένων των αργιών και διακοπών, σε σχολεία και εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, καθώς και σε Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης».

Αναφορικά, τέλος, προς το ερώτημα, εάν, για τους κρατουμένους της Φυλακής Λάρισας που φοιτούν στο Σχολείο αυτό Δεύτερης Ευκαιρίας, ο ως άνω ευεργετικός υπολογισμός ημερών ποινής, θα ισχύσει αναδρομικώς από μηνός Σεπτεμβρίου 2004, ή, αντιθέτως, από της δημοσιεύσεως του Π.Δ.75/2005 στο Φ.Ε.Κ.114Α' της 16-5-2005, η γνώμη μας είναι ότι πρέπει να ισχύσει

αναδρομικώς, αφού, δια του, ως άνω Προεδρικού Διατάγματος θεσπίσθηκε διάταξη που ρυθμίζει κατά τρόπο ευμενέστερο (από τον μέχρι τότε εφαρμοζόμενο), τον υπολογισμό της εκτιμώμενης ποινής των κρατουμένων που φοιτούν στα εν λόγω Σχολεία και, υπό την έννοια αυτή, η διάταξη αυτή μόνο ως «επιεικέστερος νόμος» μπορεί να θεωρηθεί (Τούση-Γεωργίου, Ποινικός Κώδιξ, Τόμος Α' έκδοση Γ', σελ.25-27, παράγραφοι 10 και 16), ο οποίος πρέπει να τύχει, κατ'άρθρο 2 Π.Κ. , αναδρομικής εφαρμογής.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Δημοσθένης Κορδοπάτης